

INTERVENCIÓ A LA RADIO de Sant Just Desvern GENER 2024.

Fons d'Informació: Justícia i Pau, Mans Unides, World Population Dashboard, Universidad Complutense Madrid,

Núria: Justícia i Pau continua durant aquest curs 2023/24 parlant sobre els Drets Humans, aquest any fa 75 anys de la Declaració Universal de Drets Humans per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

En aquesta ocasió parlarà Esther Martra de "Consumir en clau de drets humans".

Comentarem sobre el consum desmesurat, de les desigualtats que hi ha al món (en el nostre entorn, i respecte al 3er món), de les reflexions en el Missatge del papa Francesc d'aquest Desembre 2023, on ens parla de la intel·ligència artificial i la pau

La Declaració dels Drets Humans es un document breu, te 30 articles, Que recullen els drets de tots els membres de la família humana, com a fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món.

L'Assemblea General de Nacions Unides va recomanar a tots els Estats membres que publicuessin el text de la Declaració i procuressin que fos "divulgada, exposada, llegida i comentada"

Article 25.1. "Tota persona té dret a un nivell de vida que assegurí, per a ell i la seva família, la salut i el benestar, especialment quant a alimentació, vestir, habitatge, assistència mèdica i als serveis socials necessaris; també té dret a la seguretat en cas d'atur, malaltia, incapacitat, viduitat, vellesa o altra manca de mitjans de subsistència independent de la seva voluntat"

Comencem amb el consum lligat al nostre entorn, o a l'entorn dels països rics.

No ens hem d'oblidar del "quart món", les persones que sofreixen del nostre entorn, actualment i per culpa de la crisi aquesta borsa de població està creixent notablement, i tenen problemes en garantir un adequat nivell de vida per a la família, especialment en quant a alimentació i habitatge.

¿Per que consumim?

1. ens fa **més feliços**. La publicitat promou que pensem que tenir coses ens porta èxit i felicitat. Els pares fan esforços per no defraudar als seus fills en dates claus.

2. per **emulació**. Per comparació amb persones de l'entorn, ens creen una necessitat que no teníem, sobre tot en menors i adolescents. La austeritat no es porta

3. per **compensació**. Els pares omplen als fills i filles de regals amb coses que no han tingut ells com a nens, o la compra per millorar l'estat d'ànim.

¿Com ha de ser el nostre consum?

El consum no dona la felicitat, pot ser depredador amb el medi ambient, insolidari, l'acaparament es a costa de violar els drets humans de moltes persones.

El nostre consum ha de ser:

1. **Just.**

- Donar suport al petit i mitja productor..
- ser respectuós amb els recursos naturals i potenciar el comerç local.
- Ètic. No posar els diners als bancs que financen o recolzen indústries i empreses implicades en accions insolidàries (la producció d'armes)

2. **Responsable.** Afegir l'austeritat i la llibertat (que no influeixi la publicitat).

El **consum responsable** també està estretament relacionat amb els **residus**.

1er. perquè la manera en què consumim determina la quantitat i la perillositat dels residus que generem.

2on. perquè fer un consum responsable afavoreix que els residus esdevinguin recursos. Hem d'anar cap al Residu Zero, que posa la prevenció dels residus per davant del reciclatge i aplica mesures com ara:

- **Reparar** el que ja tenim abans de comprar-ne un altre de nou.
- **Utilitzar sistemes per compartir.**
- Llogar un producte que només utilitzarem de manera puntual.
- **Optar pels productes de segona mà** o els mercats d'intercanvi.
- **Evitar els productes d'un sol ús.**
- Escollir productes que siguin de llarga durada i/o reutilitzables.
- **Escollir productes fabricats amb materials reciclats i/o amb materials que siguin reciclables.**
- Comprar productes que generin pocs residus, i en especial evitar els embalatges innecessaris.
- **Comprar només la quantitat de producte que realment necessitem.**

Posar en pràctica els principis del consum responsable ens ajuda a transformar el nostre espai.

Fins ara ens parles del que passa en el nostre entorn, anem a comentar que passa en la resta del món, sobre tot en els països amb escassetat d'aliments.

Dades globals:

Som 8.000 milions de persones en el planeta terra . La població mundial en 40 anys s'ha duplicat.

Més de 800 milions de persones passen gana en el mon.

Més de 2.000 milions no tenen accés a una alimentació adequada

Cada 9 segons mor una persona per gana al mon.

Núria: La fam és un dels problemes més greus del nostre planeta i que més morts injustes produeix. ¿Quines són les Causes de fam al mon? I com es podria corregir aquesta situació.

L'augment del preu dels aliments, l'especulació, les catàstrofes naturals o el canvi climàtic... Cada cop hi ha més zones vulnerables a la fam.

On més afecta l'escassetat d'aliments és al Sud, a les regions afectades pel neocolonialisme econòmic de les potències i empreses transnacionals

Causes/solucions de la fam al mon:

Sobirania alimentaria: els països pobres no tenen sobirania alimentaria, en països pobres sols hi ha en tot el país 2/3 cultius que els dediquen a l'exportació.

Fer els canvis cap a Combustibles de segona generació:

Agrocombustibles/Biocombustibles: «combustible obtingut de matèria vegetal o de residus orgànics».

Els **biocombustibles** de **primera generació** es produeixen a partir de cultius agrícoles d'ús alimentari. Provoca més fam i desforestació en alguns països. **Els de segona generació** estan fabricats a partir de residus orgànics que no competeixen amb l'alimentació, com els olis usats de cuina o les deixalles agrícoles o ramaders. A l'utilitzar residus promouen l'economia circular en donar-los una nova vida útil i asseguruen un impacte menor en el medi ambient.

Núria: ¿s'utilitzen actualment els biocombustibles?

Hi ha substituïts del Diesel, del Querosé i del gas natural.

Diesel :El **dièsel renovable** s'obté a partir d'olis o greixos i pot substituir fins al 100% del dièsel convencional utilitzat en el transport de carretera, marítim o ferroviari. ja ha començat a subministrar-lo per als seus clients professionals a les estacions de servei i per a vaixells, tant de passatgers com de mercaderies al port de Barcelona.

Querosé: El SAF (combustible sostenible d'aviació) és el substitut del querosè, combustible tradicional al sector de l'aviació.

Gas natural: El biometà s'obté a partir de residus sòlids biodegradables i és el substitut sostenible del gas natural.

Canvi climàtic: Els **fenòmens meteorològics** castiguen amb força els territoris del sud, que molt sovint es veuen afectats per dures situacions de sequera o d'inundacions, que destrueixen la capacitat productiva dels camperols. El canvi climàtic i les emissions de gasos d'efecte hivernacle són provocats, majoritàriament, pels països rics no signants del Protocol de Kyoto.

Corrupció. Es una lacra de la societat tant dels països del Nord i del Sud.

Deute extern: Entre l'any 1960 i el 1970 el Sud va ser persuadit perquè s'endeutés i aconseguís així més recursos per sortir de la pobresa. Van ser els anomenats **crèdits tous**, oferts amb unes condicions molt favorables. Els països receptors, però, liderats per **governos corruptes** en la majoria d'ocasions, no van invertir els diners en projectes de desenvolupament (es calcula que només un 10% del capital rebut va anar a projectes d'aquest tipus). Al no aconseguir objectius han necessitat més crèdits. Es calcula que actualment Àfrica torna 4 vegades més diners pels interessos dels crèdits que el que rep en ajuts.

Especulació alimentaria Especular és adquirir un determinat producte no amb l'objectiu de gaudir-ne sinó amb el de vendre'l de nou aprofitant les fluctuacions del seu preu. Els inversors especuladors que han marxat del mercat immobiliari, i s'han instal·lat ara al mercat alimentari, més rendible

Multinationals Moltes de les grans empreses multinacionals i transnacionals acumulen un poder enorme. És per això que també s'han de considerar responsables del manteniment de la situació de pobresa existent en el tercer món. Les **grans corporacions estan sotmeses a poc control**, i fan i desfan, en la majoria d'ocasions, sense tenir en compte criteris humanitaris ni ètics.

Es possible solucionar aquesta situació i facilitar el dret a la vida a les persones més pobres del món?

Es possible solucionar aquesta greu situació i facilitar el dret a la vida a les persones més pobres del planeta. Els governs del Nord i del Sud en tenen la clau. Actualment al món vivim **8 mil milions** de persones. I la FAO (l'Organització per a l'Alimentació i l'Agricultura) diu que la nostra capacitat productiva global podria arribar a alimentar-ne en total **12 mil milions**.

El món malbarata el 17% dels aliments mentre que més de 800 milions de persones pateixen gana!!! Cada 9 segons mor una persona per gana al món.

La reducció de la pèrdua i malbaratament de menjar ajudaria a aconseguir la seguretat alimentaria, millorar la qualitat dels aliments i disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Mentre que una part del món desenvolupat tenim, abundància d'aliments i vivim amb productes que no necessitem, (amb cada vegada més desigualtats) al Sud milers de persones moren cada dia per no poder comprar ni tan sols els aliments més bàsics. La situació no és nova.

Per tant, caldria una bona gestió –**ètica i allunyada de les ànsies de beneficis de les multinacionals**- de les matèries primeres per poder convertir el nostre en un món més just. Existeixen alternatives, un altre model és possible. I no només possible, sinó urgent.

Un model basat en els Drets Humans:

El desenvolupament del Dret Internacional dels Drets Humans ha deixat molt clar que els Drets humans son indivisibles, estan interrelacionals i tenen la mateixa jerarquia.

Per a un exercici adequat dels drets es necessiten al menys 3 elements:

1. **Una ciutadania conscienciada i informada.** La importància de consumir responsablement. Consum més respectuós amb el medi ambient i la dignitat de les persones. Promoure (mitjançant l'educació/formació) una cultura de la solidaritat, compromesa amb la lluita contra la pobresa i l'exclusió, així com la promoció del desenvolupament humà i sostenible.
2. **Un Estat respectuós i complidor de les seves obligacions en matèria de Drets humans.** Els Estats tenen el deure d'implementar el respecte als Drets Humans aprovat per la ONU, a través de la educació. Els Estats han de:
 - a. **Protegir els Drets humans per normativa** (Constitució, lleis) si es vulneren s'ha de fer efectiu el seu compliment.
 - b. Respectar, no obstaculitzar. **Promoure Mesures d'acció positiva** perquè determinats sectors que puguin estar discriminats puguin exercir els seus drets.
3. **La existència d'un marc internacional de vigilància i protecció.**

Fa 75 anys de la Declaració dels Drets humans, n'hem pres consciència i la humanitat protesta quant s'incompleixen.

Acabem amb la pregària del papa Francesc pel 2024. "Que la Intel·ligència artificial no augmenti les ja nombroses desigualtats i injustícies presents al món, sinó que contribueixi a posar fi a les guerres i els conflictes i a alleujar tantes formes de patiment que afligeixen la família humana"

Sant Just, gener/2024

Esther Martra

Grup de Justícia i Pau de Sant Just Desvern